

पाठ-५- वैज्ञानिक शोधभ्रमण

(Scientific study)

(अध्ययन)

१. हमी उत्तरांचिदन लगाऊनुहोस्यः

क.) अवेनारी पेसा विज्ञानको कुन आव्याहारः
हास्याद्यत हो?

→ (आ) जीव ची विज्ञान

ब.) Johann Gregor Mendel युग्माविज्ञानको क्षेत्रसँग
हास्याद्यत हो?

→ (इ) जीव विज्ञान

स.) ट्योलको प्रयोग गारी आउका लिक्ने सुनान
जाप कुन हो?

→ (आ) नालामिटर

ब.) 0.000024 काड़क लाई वैज्ञानिक संकेता
कसरी लोक्यात्तु?

→ (इ) 2.4×10^{-5}

स०) Gigay prefix को मान कति हुन्छ?

→ 10^9

४. तेलको प्रवानको उत्तर लोटोनुहोस्यः

क.) वैज्ञानिक शोधभ्रमण कसरी कारिन्छ, लोटोनुहोस्य

क०) जेयलोकन गर्ने, जिङासा दारणे, सानुमान गर्ने प्रयोग छाग पारिश्रम गर्ने, नातगा विश्लेषण गर्ने र नातगा विश्लेषण गर्ने र निर्विकास निकालने प्रतिवेदन लेने भएता कृपाल्य तरिका ले वैज्ञानिक छाउचयन गारिन्छ ।

ख.) विज्ञानका छोराह्नको संतान स्थानबद्ध लाई तराइमा देखि ह्यारह्य, गर्नुहोस् ?

उ०) विज्ञानका मुख्य छोर दह आ॒तिक विज्ञान, जीव विज्ञान र शासाचार्याङ्क बल, वाप, ताप, छकाश, विद्युत जटला प्रक्रिया दह को छाउचयन गरिन्छ, त्यो प्राक्षया दह को प्रयोग गर्ने र शासाचार्याङ्क विज्ञान सा शासाचार्याङ्क अन्तिम्या गारिन्छ । शासाचार्याङ्क प्रतिम्या बाट शासाचार्याङ्क विज्ञान आधिकारीका रासायनिक शोधक दह र विज्ञान विषय दह गरिन्छ ।

ग.) विज्ञानका छोराह्नकी सुन्दी उनाउँगुदाल)

उ०) विज्ञानका छोराह्न और क्या है ?

- आ॒तिक विज्ञान
- जीव विज्ञान
- स्थायन विज्ञान

* साथे डाक्टरांड्रेय छोराह्न

- डॉ. रम्या डाक्टरिष्टी विज्ञान
- क्लाइ विज्ञान
- वातावरण विज्ञान आदि ।

व) वैद्यानिक पद्धतिमा प्रयोगकी कहां महत्व हुए? उकाइरात्रा साइट ट्यारोया जरुरीले।

उ) वैद्यानिक पद्धतिमा प्रयोग आवाले गाँवों का जनुमान लाई उपयुक्त थिए अपनाई पूछीक्षण गर्ने छान्ने थिए। परीक्षणबाट त्रै पाठ्यावेक्त तथ्य पत्ता लाग्ने चाहकाले असलाई अधैरेको महत्वपूर्ण चरण पार्ने भागिए। उकाइरात्रा को लागी फलफुल तथा तेज रासायनिक पठार्थहरूमा हुने अस्तीयपना, हारीयपना वा तत्त्व शुगबाई वैद्यानिक अद्यतनका लागी प्रयोगात्मक कार्यबाट आवश्यक, तेजाइक (PH मान) छाइकलान गारिन्दै। साहि तेजाइक को अद्यतन गारि निष्कर्षमा पुऱ्यन थोकिएको तर हामीले गर्नेको प्रयोग द्वारा गलत हु भए निष्कर्ष पनि गलत हुए। स्वयेले वैद्यानिक पद्धतिमा प्रयोगको बिकै कुलो महत्व हुए।

इ) विद्यालयको प्रयोगात्मक कार्य गर्नी अपनाउनुपर्ने सुरक्षाका उपायहरूको सूची बढाउनु होस।

- उ) विद्यालयको प्रयोगात्मक कार्य गर्नी अपनाउनुपर्ने सुरक्षाका उपायहरू निम्न हुन्
 - बोक्षाकोको उपषिथतिमा मात्र प्रयोग गर्नुपर्छ।
 - प्रयोगशालामा काम गर्नी Lab coat, चरमा, पहजा आदि सुरक्षाका सामग्री हुन् प्रयोग गर्नुपर्छ।
 - कुनै कुधर्ना मात्रमा छिक्किकलाई उडान इवेष्ट गर्नुपर्छ।
 - कुनै उपकरण चलाउनुभएको पाइले चरको बारमा जानकारी हुनुपर्छ आदि।

च) वैद्यानिक संडकेतनको परिभ्राषा लेरेंट्राइट्स]

उ० साबो तथा तुलो संड. २०८४ लाई १० को आताई कमा लेरेण्ट्रे प्रक्रियालाई वैद्यानिक संड. केतन भागिएको ।

छ) वैद्यानिक संड. केतन व्यक्त जारी कुन-२ कुरा मा ह्यान टिक्कुपहि लेरेंट्राइट्स ।

उ० वैद्यानिक संड. केतन व्यक्त जारी ह्यान टिक्कु पर्दै कुशाङ्क निम्न छन् ।

- आधार जीएले परि १० हुँदू ।
- आताई क जिरी हुँदैन रु (+) वा (-) हुँदू ।
- गुणाईक १ छैयो १० सामान्य पूरा संड. २०८४ हुँदू ।
- याकि टिक्कुको संड. २०८४ १० को गुणाईक (Multiples of 10) र अग्रे फ्रामलाव बिट्टु आचात्मक लाई र दृश्यको आताई क हुँदू, अस्तै : ६०००० को वैद्यानिक संड. केतन 6×10^5 हुँदू ।

- याकि टिक्कुको संड. २०८४ १० अंडा कम आस्ता रूपौ मलाव बिट्टु आचात्मक लाई र Power १० को मात्र भृत्यात्मक हुँदू, अस्तै : ०.००००६ को वैद्यानिक संड. केतन 6×10^{-5} हुँदू ।

झ) मोटोके उपर्याहि किमा आवश्यक छ ? उद्धारण
साइट ब्यान गर्नुपर्दै ।

उ० तुलो परिमाण रु चानो परिमाणका जो प्रैदृढ लाई गाली नगरी लेरेण्ट्रे र सुन्धान मोटोके उपर्याहि आवश्यक छ । उचाइरणकी लागि

9000 न्यास लेटरन भ्रष्टा १ किलोग्राम लेटरन २
सार्वज्ञ यार्डिंग व्हाइलो हुँदू,

(क) व्युनातम नाप होत्करीमा बयान गर्नुहोस्त ?

उन्हों पनि उपकरणबाट लेन सिक्किने थिएञ्जडा
सानो परिमाणलाई उक्त उपकरणको व्युनातम
नाप आनिछ । मापनमा प्रथोज गरिने उपकरण
अनुसार व्युनातम नाप पनि फॉक-फॉक हुँदू ।
उकोइरणको लागी इकेलमा हुई किसिमको
मापनको नाप काखिटको हुँदू । छिटा इन्चमा
हुँदू भोले अको cm मा हुँदू । इकेलमा १cm
लाई १० साना २कैरमा विभाजन गरिएको
हुँदू । इकेलको व्युनातम नाप = $1/20\text{cm} = 1\text{mm}$
व्यासकारण इकेलको व्युनातम नाप १mm हुँदू ।

(ख) दिइएको व्युनातम लाई लेहागीक छाइ कितन मा
बर्फा गर्नुहोस्त :

(अ) 1230000
 $= 1.23 \times 10^6$

(आ) 0.00042
 $= 4.2 \times 10^{-4}$

(इ) 0.00000001
 $= 1 \times 10^{-8}$

(ई) 300000000
 $= 3 \times 10^8$

